

Největší dezinformace roku 2022

SZ | seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-otestujte-se-poznate-nejvetsi-dezinformace-roku-2022-221398

Kontrarozvědka BIS i mnozí další experti označují dezinformace za jednu z největších hrozeb pro českou demokracii. Po letech covidové pandemie přesedlali „obchodníci se strachem“, kteří se na šíření lži pokoušejí vydělat, na dezinformace o Ukrajině a válce, kterou tam Rusové rozpoutali. A od tisíců důvěřivců za šíření údajné „pravdy, kterou média tají“, získali finanční příspěvky.

Vyzkoušejte si, zda se dokážete vyhnout jejich nástrahám.

Vojenské zpravodajství o Protiproudu někdejšího mluvčího prezidenta Václava Klause Petra Hájka napsalo, že se „podílí se na hybridním působení ve prospěch agresivních kroků Ruské federace“. Zpravodajci zároveň stránky zařadili na seznam webů, o jejichž dočasné zablokování požádali internetové provozovatele na začátku války na Ukrajině.

Peníze na chod prominentního portálu, který šíří proruské dezinformace, mají ruskou stopu.

Správných odpovědí: 0/1

Hájkův mediální dům dle účetních závěrek uložených v obchodním rejstříku nevydělával. Naopak i na šíření myšlenek proruských dezinformátorů prodělal na 15 milionů korun. Peníze ovšem „dolila“ síť firem řízených mladou Běloruskou, která tvrdila, že si to nepamatuje, a tajila jejich původ. Druhým Hájkovým partnerem byl vydavatel, který navštěvoval krycí středisko ruských špiónů.

1. „Každý má svou volbu: Pohodlně plout do otroctví, nebo vstoupit do Protiproudu,“ zní heslo serveru Protiproud, který provozuje Petr Hájek. Odkud do sítě jeho firem natekly miliony korun?

Foto: Petr Topič/ MAFRA / Profimedia, Profimedia.cz

Dalším českých dezinformátorům ale hromadně posílají peníze přímo jejich příznivci. Původně jihočeský podnikatel Ladislav Vrabel takto získal už více než milion.

V září uspořádal demonstraci na Václavském náměstí, na kterou se mu dle odhadů policie podařilo svolat na 70 tisíc lidí. V lednu Vrabel chystá další protest.

Zároveň mlží o tom, jak si vydělává na živobytí a proč nesplácí své dluhy. Insolvenčnímu soudu se celkem třikrát omluvil. Pokud nedorazí ani v lednu, soudce mu napsal, že ho nechá předvést policií.

Vrabel se brání, že po něm jde politická mafie, 20 let ale třeba lidem nepřispívá na důchody.

Správných odpovědí: 0/1

Podle proruského dezinformátora je jeho insolvence výsledkem spiknutí proti němu. Pohledem do veřejně přístupného insolvenčního rejstříku ale každý může zjistit, že Ladislav Vrabel v insolvenčním řízení dobrovolně své dluhy uznal a soudu se zavázal, že své dluhy ve výši tři miliony bude splácet. To ale nedělá a majetek

napsal na svou srbskou ženu. Státu tak už 20 let dluží za sociální pojištění. Kdyby se každý choval jako on, nebylo by z čeho vyplácet důchody. Od roku 2000 Vrabel neplatil VZP zdravotní pojištění. Neuhradil ani pokuty za jízdu načerno českobudějovickou hromadnou dopravou, některé ještě z roku 1999. Nesplatil úvěr od Komerční banky, nehradil poplatky za popelnice nebo elektřinu. Lidé, kteří Vrabelovi pošlou peníze, tak musejí počítat s tím, že skončí u jeho věřitelů. Dezinformátor sice kasíruje dary na účty své srbské ženy, aby se povinnosti vyhnul. Insolvenční správce se ale pokouší dostat i k nim. Ještě než Vrabel začal brojit proti Ukrajině, skutečně se chlubil tím, že pomáhá válečným uprchlíkům. A některé z nich angažoval ve své pizzerii.

1. Jak pořadatel protivládních demonstrací Ladislav Vrabel nashromáždil svoje dluhy?

Foto: Profimedia.cz

Vrabel podle expertů byl schopen do centra Prahy přilákat tisíce lidí i kvůli tomu, že se v době rostoucích cen mnozí z nich obávají o svou budoucnost a pádu do chudoby. Demonstrace pojmenoval Česká republika na prvním místě.

Hlásají, jak bojují za Čechy, aktivně prosazují ruské zájmy

Správných odpovědí: 0/1

Ladislav Vrabel sice sbírá peníze na demonstrace za český národ, sám dlouhodobě žije v Srbsku. Tvrdí, že usiluje o nezávislost ČR a chce se odstříhnout od vlivu EU a NATO. Prvním bodem jeho programu je ale dosáhnout toho, aby si země vyjednala přímé dodávky levného plynu s Ruskem a fakticky se tak na něm stala znovu energeticky závislou. Vrabel poskytuje rozhovory ruským propagandistickým médiím, které jsou financované přímo režimem Vladimira Putina. Z rozhovoru pro Seznam Zprávy odešel poté, co

odmítl odpovědět na opakovanou otázku, kdo je zodpovědný za úmrtí civilistů na ukrajinském území. Nedávno také šířil lež, že česká vláda chce zaútočit na Rusko jadernými hlavicemi ze stíhaček. Mezi podporovateli demonstrací uvádí pořadatel na svém webu například Jakuba Netíka souzeného za podporu genocidy. Po únorové ruské invazi na Ukrajinu se radoval z vraždění Ukrajinců Ruskem. Akcí se účastní také komunista Josef Skála, který je před soudem zase za popírání faktu, že za druhé světové války spáchali Sověti masakr polské elity v Katyni. Demonstrace přenáší desítkám tisíc lidí dezinformační internetová televize Raptor TV. Její zakladatel Žarko Jovanovič spolupracuje přímo s ruskou armádní televizí.

1. Ladislav Vrabel svolává demonstrace pod heslem ČR na prvním místě. Co prosazují oficiální podporovatelé?

Foto: Michal Šula, Seznam Zprávy

Ti, kteří dnes roztrubují lži vyhovující režimu Vladimira Putina a rozebírají válku, energetiku a geopolitiku, si ještě před rokem přisvojovali jinou expertizu - medicínu.

Jedním z nejviditelnějších účastníků Vrabelových demonstrací je například vyučený malíř pokojů Jakub Netík, který doufal, že Putin vyčistí i fašisty z České republiky a je podle něj škoda, že se okupanti zastavili před hranicemi České republiky. Publikum tisíců loajálních fanoušků na Facebooku ale nashromáždil už za pandemie.

Jakub Netík se pokoušel vydělat na nelegálním prodeji ivermektinu.

Správných odpovědí: 0/1

Vyučený malíř pokojů tisíce svých fanoušků na sociálních sítích odrazoval od očkování proti koronaviru i nošení roušek a jako lék propagoval odčervovací pastu pro koně ivermektin, kterou lidem nabízel. Státní ústav pro kontrolu léčiv za nelegální prodej tablet ivermektinu dal v září Netíkovi pokutu 50 tisíc. Hrozilo mu až 20

milionů. Netík se označuje za silně věřícího v boha a tvrdí, že bojuje za děti. Celkem šestkrát byl ale stíhaný za zanedbání povinné výživy. Jednou mu za neplacení výživného soud dal podmínku. Má dluhy a je v exekucích.

1. Co dělal Jakub Netík za covidu?

Foto: Facebook Jakuba Netíka, Seznam Zprávy

V roce 2022 soudy poslaly prvního dezinformátora do vězení, vytyčily tak hranici mezi svobodou slova a zločinem. Zatímco loni dvojice Patrik Tušl a Tomáš Čermák pronásledovala zdravotníky, kteří bojovali proti covidové pandemii, letos štvála své sledující proti ukrajinským válečným uprchlíkům. Muži také nepravdivě tvrdili, že lidé, kteří do Česka prchli před bombardováním svých domů, tady mají automatický nárok na drahé automobily a luxusní mobilní telefony zadarmo.

Tušl za to v prosinci od Krajského soudu v Praze dostal 10 měsíců vězení, Čermák nakonec vyvázl s podmínkou. „Nebezpečím pro společnost je, že vaše slova někdo přetaví v činy,“ sdělil oběma odsouzeným důvody svého rozhodnutí prvoinstanční kladenský okresní soud.

„Dělám to kvůli pozornosti,“ přiznal jeden z členů dvojice.

Správných odpovědí: 0/1

„Obžalovaný Čermák připustil, že ani nevěřil tomu, co ve videu říká. Šlo o sledovanost,“ píše v rozsudku nad dvojicí soudce Vít Sochovský. Pravidla sociálních sítí jsou totiž jasná - kontroverzní výroky vyvolávají největší ohlas publika. A podle toho se zase orientují algoritmy, které sítě pohánějí. Obsah pak jako zajímavý ukazují dalším lidem. Sledovanost Čermákovi podle soudu přinášela popularitu, a ta zase příjmy z darů svých podporovatelů. Čermák pracoval nárazově a má dluhy. Tušl řekl, že mu celkem přišlo deset

patnáct dvacet tisíc korun. Podle něj šlo o účet jeho malé dcery, jehož číslo zveřejnil na svých sociálních sítích. Dříve opakovaně tvrdil, že bojuje za slabé. Jeho vlastní život tomu ale neodpovídá. V trestním rejstříku má hned šest záznamů a je ve dvou podmínkách. Jeden z trestů dostal za vyhrožování matce svého prvního dítěte, na které podle úřadů neplatí výživné. V únoru 2019 na svém profilu na Facebooku sdílel text písňe, v níž se zpívá o brutálním násilí vůči ženě. „Prokopu ti žebra, ať konečně chcípneš, tak krvácej děvko, strašně miluju tu vůni krve, kde mám nůž, ať ti můžu rozpárat obličej od ucha k uchu,“ psal. Pod příspěvkem uvedl, že právě takhle smýšlí o své bývalé partnerce, a za dovětek, že lituje jejich seznámení, dodal další výhrůžku: „Taky budeš!“ K tomu poslal své ex i výhrůžný e-mail. „Upozorňuju tě, že si tě v nepozorované chvíli chytnu a zmrzačím tě, ty bezcharakterní svině, nepomůže ti ani celý policejní sbor, nahlas si, kolik oznámení chceš, ale nevyhneš se tomu, na viděnou,“ uvedl dezinformátor.

1. Jak Patrik Tušl a Tomáš Čermák u soudu vysvětlili, proč opakovaně šíří na sociálních sítích nenávist?

Foto: Michal Šula, Seznam Zprávy

Informace, které se ve virtuálním světě šíří, přitom mohou mít velmi konkrétní dopady, i když jejich pravdivost nikdo negarantuje. Ukázalo se to už za covidové pandemie. Někdejší novinářka a dnes další výrazná postava dezinformační scény Jana Peterková, která horuje za osvobození Tušla s Čermákem, přišla s šokujícím tvrzením. Na Facebooku ji sleduje na 45 tisíc lidí. Letos její činnost vyústila v policejní vyšetřování a sérii soudů.

Peterková lhala v době, kdy senioři ještě ani očkování nebyli.

Správných odpovědí: 0/1

Soud Peterkové v lednu přikázal, aby za lež domovu zaplatila odškodnění čtvrt milionu. Sama je ale v několika exekucích. A hájí se tím, že ji obelhala jedna z pečovatelek. Informace od ní, které šířila, si ale nijak neověřila. Jinak by je jednoduše vyvrátila. Žena v době, kdy se údajně události odehrály, v domově už nepracovala. Navíc kvůli nedostatku vakcín tehdy ještě seniory nikdo neočkoval. Kvůli dezinformacím Peterkové se ale staří lidé v nejrizikovější skupině báli očkovat následně. „Šířením dezinformací byla poškozena především naše pověst u klientů-seniorů, o které pečujeme. Seniori jsou bohužel náchylnější k důvěře v dezinformace, neboť je pro ně obtížnější rozlišovat skutečně podložené informace od nepravdivých tvrzení,“ uvedla dříve vedoucí pečovatelské služby Katarzyna Anna Porubská. Dodala, že se setkávali s dotazy od seniorů, kteří se o nepravdivých informacích doslechli. Někteří odmítali ošetření nebo si už nechtěli nechat pomáhat s osobní hygienou. Zveřejněná videa podle ní vyvolala mnoho nenávistných reakcí. „Potýkali jsme se s obavou svých zaměstnanců, kteří měli strach jezdit služebními vozy, které jsou polepené logem naší společnosti, obávali se o své bezpečí a měli psychické problémy. Ještě dnes musíme některým seniorům vysvětlovat, že šlo o nepravdivé informace,“ podotkla vedoucí pečovatelské služby.

1. Jana Peterková šířila uprostřed covidové pandemie mezi tisíce sledujících, že v domově pro seniory v Měšicích u Prahy zemřelo několik seniorů po očkování proti koronaviru. Jak kauza dopadla?

Foto: ČTK

Kromě prominentních šířitelů manipulací a polopravd, kteří se pokoušejí zviditelnit na Facebooku, ovšem v Česku dále bují ještě jedna neformální sociální síť. Řetězové e-maily. A tam masivní zásah mají i zprávy od šířitelů, kteří zůstávají zcela v anonymitě. Podle

výzkumu agentury Ipsos téměř čtyři z deseti Čechů od svých známých řetězové e-maily dostává. Na 460 tisíc z nich je pak i dále přeposílá. 56 procent Čechů je ale přesvědčeno, že dezinformaci rozpozná. Patříte mezi ně?

Novináři by o tom informovali. Kdyby to byla pravda.

Správných odpovědí: 0/1

Manipulace, že Petr Fiala pobírá milionové dotace, se začala v řetězových e-mailech šířit už před loňskými sněmovními volbami. Podle průzkumu agentury STEM jí uvěřila více než pětina lidí. Na internetu přežívá dodnes. Jako údajný důkaz, že média straní vládě. Na prvopočátku stál manipulativní článek Parlamentních listů. Lež byla od té doby už mnohokrát vyvrácená. Fiala je člen správní rady obecně prospěšné společnosti Centrum pro studium demokracie a kultury. Tu stát sice dotuje, ale peníze jdou na konkrétní vědecké a analytické projekty. Fiala funkci vykonává zadarmo.

1. V řetězových mailech se šíří, že Petru Fialovi tečou desítky milionů dotací ze státního rozpočtu. Jak to vzniklo?

Foto: Michal Turek, Seznam Zprávy

Kontrarozvědka dlouhodobě upozorňuje, že ruský režim se za pomoci dezinformací snaží rozložit českou společnost a rozšířit nedůvěru v její instituce. Pomohl jim covid, kdy vláda Andreje Babiše chaotickým přístupem připravila ministerstva o důvěru značné části lidí. Česko jako jeden z klíčových evropských spojenců Ukrajiny bude nejspíš i nadále jedním z důležitých cílů dezinformačních operací.

Většina Čechů chce být v NATO a pomáhat Ukrajině.

Správných odpovědí: 0/1

I když dezinformační scéna opakovaně šíří, že většina Čechů není na straně Ukrajiny, opak je pravdou. Plyne to třeba z listopadového výzkumu společnosti STEM. Nadpoloviční podporu má u Čechů členství v EU a ještě větší podporu členství v NATO. Češi si také myslí, že by členské státy EU proti Rusku měly postupovat společně, a nutnost dosažení energetické soběstačnosti Evropy nyní podporuje 76 % obyvatel.

1. U kolika Čechů dezinformátoři uspěli s tvrzením, že pravdu má Rusko?

Foto: Profimedia.cz